

Papers

Publicació de la Lliga dels drets dels pobles

DOBRINJA, LA MÉS CRUA REALITAT DE SARAJEVO

“Bòsnia ja no surt a la primera pàgina dels diaris, però els ciutadans de Sarajevo ens necessiten ara més que mai”

Són paraules del tècnic municipal de Cooperació, Julián Artacho, que considera essencial que l'interès ciutadà per Sarajevo no decaigui en aquest moment. Sabadell Solidari ha destinat a Sarajevo 21 milions i mig de ptes del pressupost del 96, invertits en tres autobusos, la reconstrucció del teatre Kamerni i el casal de joves de Dobrinja. Aquest darrer projecte ja és una realitat.

L'EUROCLUB

Tot va començar fa una mica més d'un any, arran de la visita de diversos alcaldes catalans a Sarajevo per commemorar els mil dies de setge de la capital bosniana. Un dels projectes proposats per contribuir a la reconstrucció de la zona va ser la construcció d'un casal de joves o euroclub a Dobrinja, el barri del costat de l'aeroport i una de les zones més malmeses de Sarajevo. Segons el tècnic de Cooperació de l'Ajuntament de Sabadell, Julián Artacho, “Dobrinja és un passeig per l'horror. No hi ha ni una sola teulada sencera, el barri està enormement degradat, està tot minat, és realment impressionant. Als carrers, hi ha gent armada i un silenci tens.” L'Ajuntament de Sabadell es va comprometre a tirar endavant el projecte del casal de joves de Dobrinja, amb col.laboració amb l'ONG francesa DIA, creadora d'altres centres com aquest a diverses ciutats del Mediterrani que anomena “Euroclub”, per potenciar l'esperit europeu entre els joves. Tot i això, Artacho afirma: “Jo sempre m'hi refereixo com a casal de joves. La paraula Europa no sona gaire bé a Sarajevo”. Sabadell Solidari va destinar 5

milions del pressupost del 96 a la reconstrucció de l'Euroclub. El grup de treball Bòsnia de la Lliga va assumir el paper de dinamitzar l'activitat

Barri de Dobrinja a Sarajevo.

del centre a partir de posar en contacte els joves de Sabadell i Sarajevo i potenciar l'intercanvi cultural. En aquest sentit, les primeres accions que ha emprès el grup Bòsnia són una campanya de recollida de música en els instituts de secundària de la ciutat i a través dels concerts de la coordinadora de grups de música de Sabadell. Ara, s'estudia la possibilitat d'un camp de treball a l'estiu. L'Euroclub de Dobrinja és un edifici de planta baixa amb un espai de trobada, una cafeteria i un pati. El centre està equipat amb TV, vídeo i un equip de música. Malauradament, el pati no es pot fer servir perquè encara està minat. Segons Artacho “el centre

s'està convertint en un punt de trobada molt important. És petit, però s'hi està bé i és l'únic que hi ha a la zona”.

UN POSSIBLE CAMP DE TREBALL

Des de la Lliga s'està estudiant en aquests moments la possibilitat de fer un camp de treball per a joves a Dobrinja, aquest estiu, probablement al mes de juliol. Es seleccionaria uns

25 joves de Sabadell que es comprometessin a realitzar un projecte amb la zona tornant del viatge. D'aquesta manera, es vol assegurar la continuïtat de l'intercanvi cultural entre els joves d'ambdues ciutats. De moment, però, s'està estudiant la viabilitat del projecte ja que és molta responsabilitat portar un grup de joves a un territori encara minat. A més, en algunes zones està començant a haver-hi tensions importants. Cal recordar que la línia de Dayton (la que separa la República Sèrbia de la Federació Croatomusulmana) passa per Dobrinja i, per tant, és un barri on hi poden haver problemes.

Núria Farell

CRISIS DEMOCRÀTIQUES ALS PAÏSOS ANDINS

La dècada dels anys 90 sembla ser temps de prova per a les institucions democràtiques als països andins. El camí democràtic recuperat en la quasi totalitat del continent, després de dècades de continus governs militars i cops d'estat, està tenint en aquesta dècada dels 90, enurts, nuvolots, potser massa anuncis de tempesta.

Al 1993, Veneçuela va tenir tres presidents en 10 dies, i Equador acaba de trencar aquest rècord amb tres caps d'estat simultanis des del 6 al 9 de febrer, només durant quatre diesafortunadament.

Per citar alguns exemples d'aquests temps de crisi, de núvols i tempestes que viuen les democràcies de la part sud de Llatinoamèrica, recordem al president peruà Alberto Fujimori que a través d'un autocop al 1992 va ajustar els poders legislatiu i judicial a la seva mida per a impulsar una reforma autoritària que li va facilitar la reelecció al 1995.

Per la seva banda, també al 1992 el President veneçolà Carlos Andrés Pérez va enfrontar dos sagnants alçaments i va ser destituït al maig de 1993, quan la Cort Suprema de Justícia del seu país va jutjar-lo per "manejo de fondos secretos". Curiosament, tres anys més tard, al 1996, Carlos Andrés Pérez va ser declarat culpable d'haver desviat part d'aquells fons per a cooperar amb Nicaragua, quelcom molt diferent a les acusacions d'apropiació personal que van obrir el judici. Aquests fets avalen la tesi que la Cort Suprema de Justícia va ser tan sols l'instrument legal d'una onada de rebuig polític i popular contra el governant.

L'any passat li va tocar el torn de veure trontollar la seva presidència al colombià Ernesto Samper, finalment absolt en un judici parlamentari en què se l'acusava de participació en el comprovat finançament pel narcotràfic de la seva campanya electoral. Malgrat la seva absolució, el seu prestigi polític i personal va baixar a cotes impensables fa uns anys.

D'acord amb recents declaracions de l'excanceller veneçolà Simón Alberto Consalvi, els països llatinoamericans de la zona andina "parece que estuvieran

pasando un purgatorio de tanto fracaso que los sacude y ello ha llevado incluso a los propios militares, años atrás tan proclives a intervenir en política como salvadores de situaciones caóticas, a repensar el papel que están llamados a cumplir. La intervención militar en la política durante tanto tiempo les ha desgastado demasiado. Un buen ejemplo de ello lo tenemos en Bolivia, un país que en décadas anteriores tuvo un golpismo militar continuado: un golpe militar cada 9 meses, y que ahora se presenta como el oasis de la estabilidad en el continente."

A l'Equador la sortida pacífica i amb la Constitució a la mà -encara que no fidelment seguida segons veus crítiques- també va tenir als militars com a àrbitres i la seva actitud és una eloquent expressió del desinterès que l'estament militar té per a reprendre el poder polític, almenys directament.

No podem oblidar que més al sud, Xile viu encara una democràcia vigilada, on el govern pot fer ben poc per trencar la mà a l'antic dictador que segueix tenint una important quota de poder i compta encara amb el suport i la fidelitat dels alts comandaments de les Forces Armades.

A la llum de tots aquests fets creiem que alguna cosa no va bé a les democràcies llatinoamericanes. I suposem que es tracta de quelcom tan simple com que el sistema no funciona.

No podem deixar de banda que un fet generalitzat ja als països llatinoamericans és l'alt grau d'abstenció que es produeix a la majoria dels actes electorals. Darrera d'aquesta abstenció entreveiem una actitud de desencant en uns sistemes democràtics formals que es queden en la majoria dels casos en simples canvis de persones que, atrapades moltes vegades pel sistema econòmic imperant o, el que és pitjor, per inoperància o extravagàncies com les de Bucaram a l'Equador o les que de tant en tant ens ofereix el President argentí Carlos Menem, continuen treballant en línies de govern que no canvien realment la situació.

Aquestes crisis, aquests fracassos democràtics continuats, aquest desinterès creixent per participar, demostren

que és necessari canviar, que és necessari i urgent buscar vies per tal que el fet democràtic a l'Amèrica Llatina sigui quelcom viu i amb perspectives reals de futur. No hi ha dubte que tots, nosaltres també des d'aquí, hem de lluitar per consolidar les democràcies al continent llatinoamericà, però hem d'entendre també que el concepte democràcia en abstracte serveix de ben poc per no dir de res. És necessari posar darrera d'ell continguts polítics socials i econòmics que facin de la democràcia un camí real cap a la veritable millora de les condicions de vida del poble. Són molts el qui creuen avui que, sense un canvi de sistema econòmic que garanteixi un repartiment més equitatiu de la riquesa; sense un canvi de sistema que garanteixi la igualtat de drets a tots els ciutadans i que no solament afavoreixi a les classes ben situades econòmicament; sense un canvi radical del sistema, les eleccions, per bones que siguin, no es queden més que en un pur exercici democràtic valuós però ineffectiu per avançar en el vertader alliberament del poble.

Q.M.

BRASIL:

CRIM CONTRA LA DONA

Segons un recent informe donat a conèixer per la Universitat Federal de Paraíba, al Brasil, el govern brasiler està promovent l'esterilització en massa de dones entre 15 i 40 anys a l'estat de Paraíba al nord-est del país.

D'acord amb l'informe, el 49,7% de les dones de l'estat, en la seva majoria analfabetes o semianalfabetes, ja han estat esterilitzades.

Segons va comentar el doctor José Rodriguez Filho, professor de la Universitat Federal de Paraíba "l'esterilització en massa és un crim. És alarmant que dones tan joves i que en la majoria dels casos solament tenen un o dos fills hagin estat esterilitzades"(...) "Aquesta campanya que és finançada i promoguda il·legalment pel govern federal, s'està realitzant molt ràpidament i afecta de forma molt seriosa el creixement de la població de Paraíba.

Els nens xilens necessiten del nostre suport.

Treball Solidari a Xile

El passat 7 de març es va inaugurar a Quilpué, província de Valparaíso a Xile, la primera casa d'acollida del Projecte "Iluminemos la Calle" destinat a acollir els nens del carrer existents a la zona.

Aquest projecte és gestionat per l'Organització No Governamental xilena "Raíces", i compta amb la col·laboració de la Lliga dels Drets dels Pobles.

Són molts els nens i nenes que a Xile, i principalment en aquesta zona, no compten amb els elements mínims que els permetin portar una vida digna.

En la seva majoria fills de famílies desestructurades o membres de llars amb serioses dificultats de subsistència, han de sortir al carrer a viure de la caritat pública o a obtenir petits ingressos que els ajudin a sobreviure amb activitats com poden ser la venda ambulants de caramels, fer de "netejacotxes", etc.

Xile, amb un nivell relativament alt de desenvolupament en comparació a la resta de països del continent, compta amb un total de 4 milions de pobres sobre una població total de 13 milions d'habitants i en aquesta situació, producte del sistema econòmic promogut descaradament per la dictadura i que els governs democràtics no han pogut neutralitzar, són els nens dels sectors marginals i pobres els que més en sofreixen les conseqüències.

La inauguració d'aquesta primera "Casa d'Acollida" i la posada en marxa del projecte "Iluminemos la calle" són sens dubte una bona notícia i des de la Lliga dels Drets dels Pobles s'està col·laborant plenament amb aquest projecte. A través

d'ell la solidaritat de la població de la nostra ciutat i del nostre país que va permetre fa un temps desenvolupar la tasca educadora del Centre d'Estudis i Capacitació Laboral (CESCAL) a Quilpué, la mateixa solidaritat que fa un parell d'anys va permetre crear a Peñablanca una Biblioteca popular: la "Biblioteca Pública Catalunya", s'aboca ara, sense abandonar lògicament la tasca a Peñablanca, al servei dels nens més desprotegits d'aquesta mateixa zona (Quilpué i Peñablanca són ciutats veïnes), oferint un espai de trobada i de formació que els permeti entreveure camins de sortida per a la seva situació de misèria i abandonament.

APROPAMENT AL POBLE MAPUTXE

Aquest any la Lliga dels Drets dels Pobles, amb el suport de Sabadell Solidari, ha iniciat un procés de col·laboració amb la Fundació San Cristóbal de la Universitat Catòlica de Xile, Seu de Villarrica, ciutat del sud de Xile, amb l'objectiu de portar a terme un projecte de cooperació que afavoreixi l'activitat agrícola i el desenvolupament cultural del poble Maputxe.

Els Maputxes són comunitats indígenes tradicionalment conegudes com "Araucans" que viuen a la zona centre sud de Xile i que segons les darreres dades són aproximadament unes 600.000 persones. La seva realitat és dura: són menyspreats pels blancs, quan emigren a la ciutat ocupen els darrers llocs a l'escala de tre-

ball i a causa del menyspreu que pateixen intenten, en la mesura que poden, ocultar i per tant oblidar els seus orígens.

El sector en el qual es realitzarà el projecte, la província de Villarrica a la regió de "La Araucanía", es caracteritza per presentar un dels més alts índexs de pobresa del país. En efecte, malgrat la millora general que ha experimentat Xile en els darrers anys, com ho demostren els indicadors macroeconòmics, la veritat és que també presenta una gran heterogeneïtat en la situació en què viuen diferents regions del país, trobant-se la Regió de "La Araucanía" entre les regions amb més baix nivell de desenvolupament humà, segons mostra un estudi publicat recentment pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament ("Desarrollo Humano en Chile 1996").

En aquesta zona, el 64,8 % de la població rural és extremadament pobre, existeix un alt índex d'analfabetisme, una elevada desnutrició infantil, en el 86,79 % dels habitatges manquen els serveis higiènics mínims i adequats i un 39,6 % de les cases no compten amb llum elèctrica.

L'activitat agropecuària es realitza en forma molt rudimentària, sense incorporar elements tecnològics moderns que assegurin una producció amb uns mínims de rendibilitat, i a més a més tenen sistemes de comercialització inadequats que fan que els blancs de la ciutat se n'aprofitin i els explotin.

El projecte de cooperació s'insereix en el programa de "Educación y Desarrollo de Comunidades Mapuche" que la Fundació San Cristóbal de Xile va iniciar l'any 1979 i l'objectiu del qual és contribuir al desenvolupament sociocultural i econòmic de les comunitats rurals de concentració maputxe. El programa dona principal importància a la capacització per a la organització comunitària, a la millora de la producció i al desenvolupament de l'agroindústria i la comercialització en 11 comunitats indígenes, així com al respecte dels costums i tradicions del poble maputxe.

La cooperació que des de Sabadell es fa aquest any està destinada a la construcció d'un molí fariner rodant que prestarà serveis a les diferents comunitats maputxes situades a la zona de Villarrica, especialment als sectors propers a la Serralada dels Andes més allunyats de les ciutats de Villarrica i Temuco, centres comercials als quals els maputxes han de portar a vendre els seus productes.

ZAIRE: UNA TERRA EN DISPUTA

Tot i que a l'hora d'escriure aquestes línies tot apunta cap a la fi de l'era de Mobutu Sese Seko i de la seva estela de corrupció, violència i injustícies cap a la població del segon país més extens de l'Àfrica -i un dels més rics en recursos naturals, particularment minerals i diamants, tot i que això no afavoreix precisament els seus habitants- la situació al Zaire canvia significativament dia a dia i es fa difícil de preveure què passarà exactament a l'antic Congo Belga. El que sí que es pot fer és, malgrat el que passi durant els propers dies, es girar la vista enrera i mirar de trobar alguns elements d'anàlisi.

Quan l'octubre de l'any passat les forces rebels del general Kabila van començar a actuar des de l'est del Zaire, concretament al Kivu Sud, es pensava que es tractava únicament d'una relativament poc preocupant revolta de la minoria banyamulengue -tutsis- com a resposta al problema generat pels refugiats hutus provinents de Ruanda. La revolta semblava estar dirigida pels règims de Kigali i Bujumbura, actualment en mans de tutsis.

Però, lluny de frenar la seva marxa, Laurent Kabila es va proposar prendre el poder a Mobutu i arribar fins a Kinshasa després d'aconseguir controlar Kisangani i altres poblacions estratègiques. El règim en el poder des del 1965 agonitza de la mateixa manera que agonitza Mobutu i aquest, com a darrera sortida per salvar la pell, es va oferir a iniciar unes negociacions amb els rebels. Una proposta en principi força improbable de donar fruits: amb tots els números per a guanyar la guerra, a Kabila no li ha fet cap falta negociar.

PAPER DELS EUA

D'altra banda, l'herència de Mobutu fa veure amb bons ulls qualsevol intent de canvi, simplement perquè "res no podrà ser pitjor que el que ja hem passat". Fins i tot a Kinshasa s'espera en alguns sectors el triomf de Kabila, tot i que aquest s'ha mostrat totalment hermètic a l'hora de revelar

les seves intencions.

Louis Kalonji escriu des de Kinshasa en aquest sentit: "Tots creuen a Kinshasa que els rebels estan sostinguts pels americans i els anglosaxons, els quals els haurien entregat armes sofisticades i altres equips. No obstant, la població no sap a què atendre's. Si per una banda hi ha aquest discurs alliberador de Kabila, d'altra banda hi ha el fet que aquest es troba al servei de la coalició formada per Ruanda, Uganda i Burundi. En efecte, se'l presenta com un peó del poder tutsi de Kigali, que pretén anexionar-se una part del territori zaireny".

Mobutu, per la seva banda, que va ser home de confiança d'Occident des de fins i tot abans de la independència del Zaire el 1960, ja no té el suport exterior. Els Estats Units el van recolzar a qualsevol preu -mentre ell robava literalment la població, enriquint-se amb els beneficis generats per les immenses reserves de diamants, cobalt o petroli- però ara han canviat de parer. Si el destí dels països del Tercer Món ha depès decisivament d'Occident, Zaire n'és un exemple força representatiu. Darrera el cop d'Estat de Mobutu hi havia els EUA, que temien l'antic governant de Kinshasa (Patricio Lumumba) com a un perillós i poc obedient líder comunista. Evidentment, el control de la regió de Shaba (que en llengua swahili vol dir literalment "coure") no podia estar a les seves mans. La zona ja va viure anteriorment conflictes molt rellevants, potser perquè les seves reserves mineres són massa considerables: coneguda abans per Katanga, el seu intent de secessió va causar milers de morts.

Però, com diu el periodista Andreu Claret: "Atribuir a França tota la culpa del genocidi de l'any 1994 o afirmar que els governs de Kigali, Kampala i Bujumbura són una creació dels serveis d'intel·ligència nord-americans seria tant com negar als africans capacitat per a desenvolupar el millor i el pitjor de si mateixos. Però ningú no pot pretendre que la convulsió política que sacseja els Grans Llacs sigui només resultat de les lluites tribals. Des de la colonitza-

ció, alguns actors del drama actual ocupen la rebotiga, des d'on teixeixen el destí del continent".

En relació al control de les grans potències sobre altres països, l'eurodiputat José Maria Mendiluce repetia: "Cada dia que passa i en cada conflicte trobem a faltar més i més l'Organització de Nacions Unides (ONU) que necessitem i la Unió Europea (UE) que volem. Capaces d'actuar a temps i amb decisió en funció de principis i valors que diem nostres i que proclamem amb tanta insistència com falta de voluntat per a aplicarlos. La política internacional segueix sent un mercat d'interessos i desinteressos de les potències".

PAÍS POBRE, PAÍS RIC

Els 26 milions d'habitants del gran Zaire han tingut un trist destí. No fa gaire va ser el virus Ébola, un mortífer assassí microscòpic que amenaçava amb una epidèmia incontrolada de morts aparentment impossibles d'aturar. La crisi dels refugiats ruandesos es va afegir a la llista de calamitats que són l'herència directa del corrupte Mobutu. Malgrat la seva riquesa natural, la degeneració i el subdesenvolupament del país són comparables als de Somàlia o Nigèria, aquest darrer potser l'únic país que supera el Zaire en corrupció i ineficàcia de l'Estat.

Eduardo del Campo explicava a El País el passat mes de gener: "Amb les comunicacions tallades fora de la capital, el Tíbet és ara més accessible que aquest Estat, plagat de ruïnoses edificis com a vius testimonis de que un dia allà s'hi prestaven serveis públics. Al dictador Mobutu li interessa que les carreteres s'enfonsin: ara mateix, un suposat exèrcit rebel que s'alcés a l'est del país tardaria un mes en arribar a Kinshasa per les pitjors pistes de l'Àfrica".

Potser els comentaris han resultat, com s'ha vist, una mica exagerats però no són en absolut gratuïts. L'esperança de vida d'un zaireny és de 46 anys, en un país amb una de les capitals més perilloses del món al costat de Lagos i considerat un destí de càs-

tig per a qualsevol diplomàtic.

No es parla, d'altra banda, dels conflictes interns, les petites batalles locals que enfronten els bahúndes contra els banyaruanda a Masisi, a la regió de Kivu Nord, en un intent de foragitar-los. Les faccions militars enfrontades dins l'exèrcit són una altra font de violència que ha causat desenes de morts.

Tot això en un país de 300 llengües i desenes d'ètnies que esperen obtenir la seva parcel·la de poder.

KATANGA

Katanga va deixar una estela de sang a principis dels anys 60 i un dia podria tornar a emergir amb noves formes aprofitant el caos i els buits de poder. Amb ajut per part de Bèlgica, la secessió de la regió de Katanga va provocar una guerra cruel que va durar del 1961 al 1965. Patricio Lubumba, el congoleny responsable de la seva ideologia revolucionària, va ser executat durant aquest conflicte.

Al llarg de la dictadura, concretament als anys 1977 i 1978, es van tornar a registrar insurreccions a Shaba, però aquest cop d'ideologia progressista. Mobutu es va poder salvar gràcies a unes forces integrades per belgues, francesos i marroquins, i actualment el dictador pot ostentar el títol de màxima permanència al poder amb 32 anys administrant el Zaire sota un braç de ferro. Es calcula que la seva fortuna personal és superior al deute extern del propi Zaire.

Potser per això, entre altres raons, el dèspota compta amb una guàrdia presidencial que assegura la seva integritat (a mans dels opositors) amb un contingent de 10.000 homes. Es diu que també paga de forma suculent a uns caps locals encarregats de defensar-lo a les poblacions més remotes del país. En contrast, els soldats de rang més baix i els policies locals, per exemple, no cobren des de fa alguns anys. No és estrany que els propis uniformats es dediquin a extorsionar la població amenaçant-los de tancar-los a la presó o de infringir-los mals patiments si no acaten les seves exigèn-

cies: és una de les poques maneres d'aconseguir pa per a la família.

En una maniobra de rentar la imatge francesa davant les crítiques al govern de París pel seu suport a règims africans corruptes que no respecten els Drets Humans, François Mitterrand va pressionar per a instaurar el multipartidisme al Zaire, cosa que es va fer el 1990: una simple comèdia que va consistir en la legalització dels partits polítics, aplaçar reiteradament les eleccions i enfortir el Moviment Popular de la Revolució, el partit omnipotent de Mobutu. No cal dir que la repressió cap als opositors no ha estat precisament suau.

TRÀFIC D'ARMES

Al marge de les maniobres polítiques, però, hi ha també les armamentístiques, molt més envoltades de secretisme. Segons dades obtingudes per la Campanya contra el Comerç d'Armes, membre de l'European Network Against Arms Trade, ha transcendit que hi ha hagut subministraments d'armes al govern de Burundi, controlat per la minoria tutsi, per part dels Estats Units i la Xina; el govern de Mobutu al Zaire hauria rebut armes provinents d'Israel i dels EUA; Rússia, Romania i Uganda han enviat armament a Ruanda; i els grups armats hutus han aconseguit equip militar de Sudàfrica, Israel, Xina, Albània i Bulgària.

També ha sortit a la llum un enviament des de l'Estat espanyol a Ruanda durant el 1994, tot i que ha estat desmentit pel Govern, però no es descarta que s'hagi portat a terme com a "operació il·legal". Altres enviaments d'aquest tipus s'han realitzat des de diversos països europeus.

Amb Mobutu, Kabila o qualsevol altre, el Zaire es troba a l'epicentre de les convulsions més dramàtiques i transcendents a l'Àfrica de cara a la definició de nous models de relació política a nivell internacional, el paper de les potències occidentals a la zona i els sistemes de govern als propis països africans que marcaran cap on es dirigeix el continent.

C.C

Cronologia:

1965: El general Joseph-Desiré Mobutu pren el poder a Joseph Kasavubu.

1966: El canvi de nom de la capital (Léopoldville) pel de l'actual Kinshasa coincideix amb les primeres dissidències internes contra Mobutu.

1970: Mobutu es converteix oficialment en president.

1971-72: El que s'havia conegut per "Congo Belga", la República Democràtica del Congo, esdevé la República del Zaire.

Joseph-Desiré Mobutu canvia el seu nom pel de Mobutu Sese Seko.

1977: Esclata la primera guerra de Shaba.

1978: Un nou intent de derrocar Mobutu acaba amb 13 penes de mort. Comença el segon conflicte a Shaba.

1990: La policia de Mobutu massacra els estudiants de la Universitat de Lubumbashi, la segona ciutat del país.

1991: Més de 100 morts és el balanç d'una revolta militar que té lloc el mes de setembre. París decideix tallar les seves relacions de cooperació amb el Zaire i la capital africana viu disturbis i saquejos a mans de la població.

1993: A principis d'any es tornen a registrar pillatges i morts que pugen ja a un miler. Molts estrangers decideixen abandonar el país. L'ambaixador francès mor assassinat.

1994: El Zaire comença a rebre una gran onada de refugiats provinents de la veïna Ruanda, amb motiu del genocidi perpetrat pels tutsis contra els hutus. Més d'un milió d'hutus creuen la frontera.

1996: Laurent-Desiré Kabila inicia l'ofensiva rebel a l'est del Zaire contra el règim de Mobutu.

1997: Kabila avança imparable al front de l'Aliança de les Forces Democràtiques per a l'Alliberament del Congo-Zaire prenent importants ciutats i forçant Mobutu a tornar d'Europa, on reposava de la seva operació de càncer de pròstata.

El document que oferim avui està extret de Fonts UNESCO n° 87 de febrer de 1997.

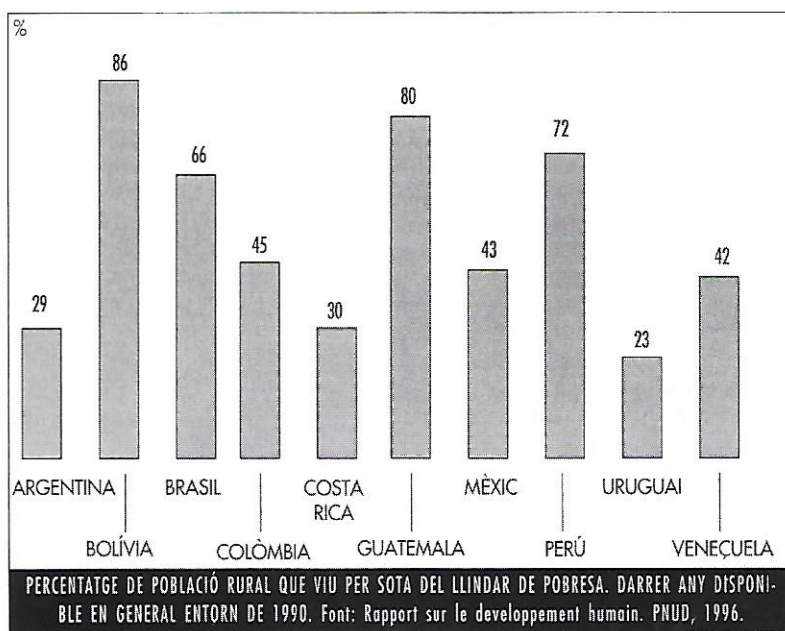
LA DEMOCRATITZACIÓ N

La paradoxa de l'Amèrica Llatina és que, tot i ser globalment més rica que les altres grans regions del Tercer Món, el percentatge -estable- de pobres, l'agreuiment de les desigualtats i

UNA POBRESA PERSISTENT

Mentre que l'Amèrica Llatina té una renda mitjana per habitant que la situa molt per davant de l'Àfrica, els Estats àrabs i fins i tot el conjunt d'Àsia, el percentatge de població que viu per sota del llindar de pobresa, tant a les zones rurals (vegeu el gràfic) com urbanes, l'acosta als països de nivell de vida mitjà molt més baix.

El percentatge de pobres sempre és més baix a les zones urbanes, entre un 10% i un 50%. Globalment, el Banc Interamericà de Desenvolupament calcula que més de les dues cinquenes parts de la població són pobres. I el més greu és que, per bé que aquesta proporció es va reduir en els anys 1960 i 1970, és manté gairebé constant des de fa quinze anys, cosa que significa que el nombre absolut augmenta considerablement, donat el manteniment del creixement demogràfic, encara que més feble.

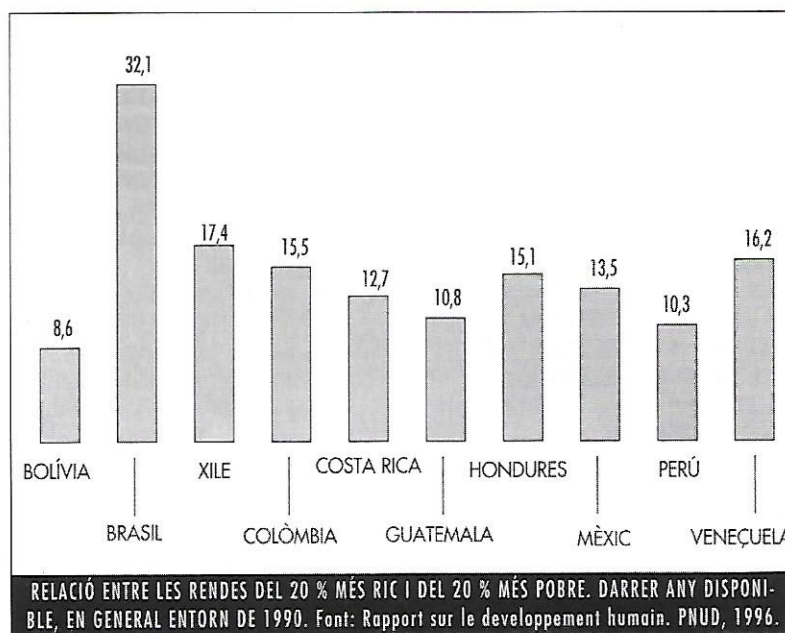

LA REINA DE LES DESIGUALTATS

El gràfic del costat presenta la relació entre les rendes del 20% més pobre i del 20% més ric. En resum, si aquesta relació és de 10, quan una persona del 20% més pobre té una renda d'1 dòlar, una persona del 20% més ric té una renda de 10 dòlars.

L'Amèrica Llatina és la reina del món de les desigualtats calculades així. Als països d'on es tenen estadístiques, aquesta relació només baixa de 10 a Bolívia. En general és molt més baixa als països industrialitzats (5,8 a Alemanya, 4,3 al Japó, 8,9 als EUA) i als països en desenvolupament més poblats (4,1 a Bangladesh, 6,5 a la Xina, 4,7 a l'Índia).

En conjunt, cinc dels deu països amb més desigualtats del món són llatinoamericans, igual que els tres primers.

LLIGA AMB LA POBRESA

L'increment de la violència hi solen ser més greus que a països molt més pobres. La democratització no sap acabar amb aquests mals i genera una insatisfacció creixent.

AL CAPDAVANT DE LA VIOLÈNCIA

Les dades d'aquest quadre, que corresponen al nombre d'homicidis anuals per cada 100.000 habitants, s'han d'agafar amb prudència, donat que la definició d'homicidi i sobretot l'exactitud de la recollida de dades varien molt segons els països.

Fins i tot deixant de banda el cas especial de Colòmbia, i amb l'única excepció del Paraguai, que presenta un índex comparable al dels països desenvolupats (3 a Alemanya, 1 al Japó, 9 als EUA), l'Amèrica Llatina és amb escreix la regió més violenta del món. L'índex mitjà és superior a 20 i fins i tot s'acosta a 40 als països andins.

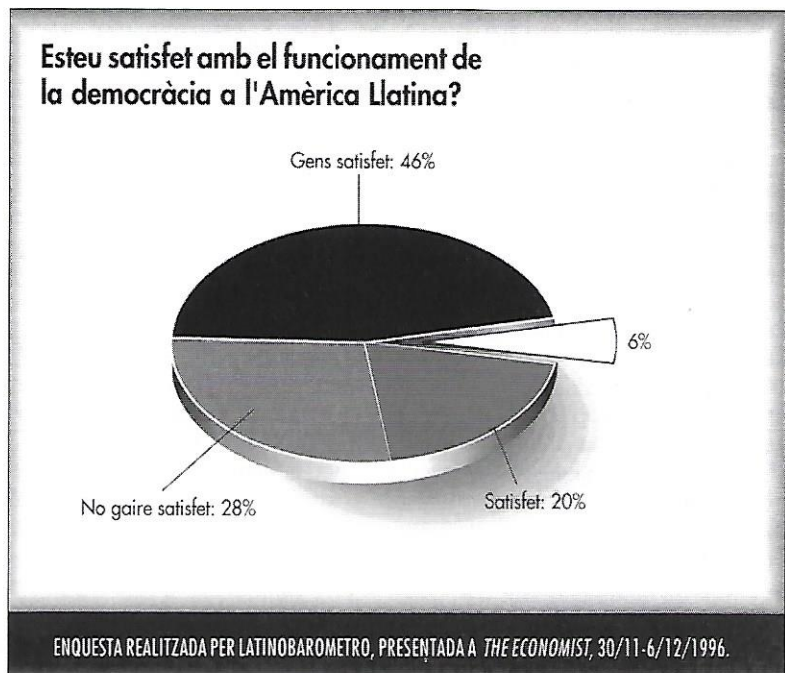
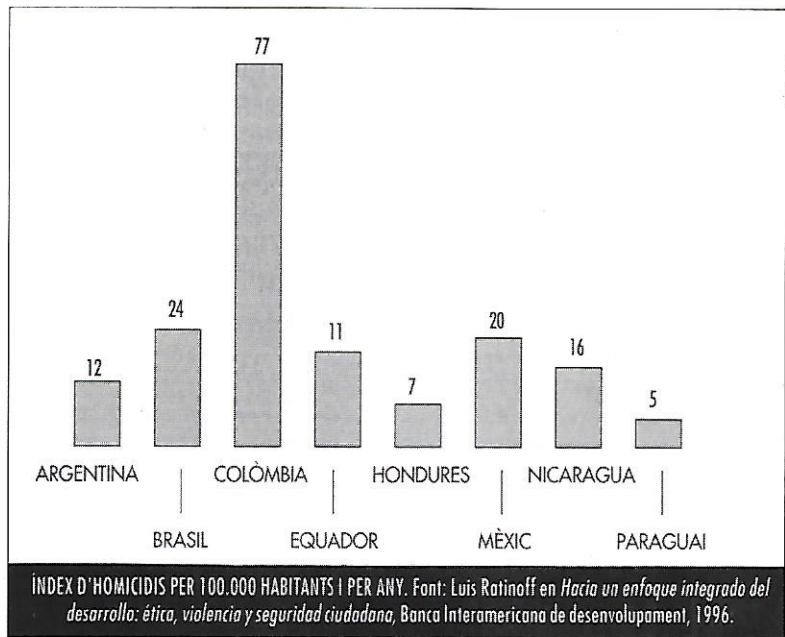
En el mateix estudi, un expert calcula que, a Colòmbia, el cost directe de les activitats il·legals registrades oficialment, sense comptar els efectes del tràfic d'armes, de la falsificació de moneda ni dels delictes comuns, representa pel cap baix un 15% del PIB del país.

UNA GRAN INSATISFACCIÓ

Segons el sondeig representat al costat, els llatinoamericans tenen una opinió ben dolenta del funcionament de la seva democràcia. A tot estirar, una cinquena part està satisfeta, mentre que els descontents, en diferents graus, són gairebé quatre vegades més.

La raó és ben senzilla: per fer-se una idea dels seus sistemes democràtics, els llatinoamericans no es conformen pas amb jutjar només les eleccions, efectivament lliures -si més no formalment- i que eventualment donen lloc a l'alternança en el poder; també valoren el comportament de la classe dirigent i encara més la seva capacitat -o més aviat la seva incapacitat- de resoldre les enormes dificultats socio-econòmiques de la regió.

NB: A cada quadre s'han inclòs els països més poblats dels quals es tenien dades.

ÉSSER O TENIR?

* Pau G. Avellaneda

Tenir i ésser són dues modalitats fonamentals de l'existència humana, la respectiva prevalença de les quals determina la totalitat dels pensaments, dels sentiments i de les accions d'una persona. La modalitat existencial del tenir tot ho redueix a això, a tenir, i, per tant, concentra el seu esforç en la possessió de coses, riqueses, poder...; el seu mètode és l'agressivitat i els seus fruits la cobdícia, l'enveja... Segons la modalitat de l'ésser, la felicitat consisteix, ben al contrari, en l'estimar, el compartir, el donar. Els seus pressupòsits són la independència, la llibertat i la presència de la raó crítica. Ésser significa renunciar al propi egocentrisme i a l'egoisme, i fer de la solidaritat, el sacrifici, la comprensió, el respecte, la tolerància i la justícia la base de l'existència.

Les normes segons les quals una societat funciona condicionen en gran mesura el caràcter dels seus membres. Vivim en una societat basada en la propietat privada. L'aspiració és a adquirir-la, a conservar-la i a augmentar-la. La societat occidental contemporània produeix un caràcter social al voltant del tenir i una vegada fixat el mòdul dominant ningú no desitja ésser un exclòs o, en realitat, un marginat; per tal d'evitar el risc esmentat cadascú s'adapta a la majoria, la qual, però, té en comú només el mutu antagonisme. Aquells que tenen propietat són objecte d'admiració i d'enveja, gairebé com si es tractés d'éssers superiors. No obstant això, la gran majoria de la població no posseeix propietats. ¿Com és doncs que preval un sentiment generalitzat de propietat en una societat en la qual la majoria està desposseïda d'aquesta? La resposta és òbvia: aquells que tenen escasses propietats encara posseeixen alguna cosa; i ells acaronen llurs petites possessions tant com els posseïdors de capitals ho fan amb llurs grans propietats. I igualment com els titulars de grans propietats, els pobres resten obsessionats per la idea de conservar el que tenen i, si és possible, d'augmentar-ho.

D'uns anys ençà la societat industrial ha entrat en un període de crisi. Aquella societat que pretenia per a tots els seus membres un cert nivell de benestar, es a dir, de tinença de propietats

(també la salut i l'educació esdevenen propietat en tant que no tothom pot posseir-les), i, això sí, sense tenir en compte els exclosos del projecte, ha vist com aquest fracassava. L'Estat del Benestar, del qual tots lamentem la seva pèrdua encara que en realitat només alguns van poder-lo disfrutar, només és viable per a uns quants, marginant la majoria. I tots volem conservar les nostres possessions, per petites que siguin. I ho fem amb els mètodes que faci falta. No ens ha d'estranyar gens, doncs, en aquest context, l'onada de conservadorisme i xenofòbia que assola els països anomenats desenvolupats en els darrers temps.

El suposat arrelament de la modalitat existencial del tenir en la natura humana: la de tenir, de posseir, que, en darrer terme, deu la pròpia força a un factor biològic, el desig de supervivència; la d'ésser, de compartir, de donar, de sacrificar-se que deu la pròpia força a les condicions específiques de l'existència humana i a la necessitat inesborrable de superar el propi i solament mitjançant la unió amb els altres. D'aquestes dues aspiracions contradictòries que malden en cada ésser humà deriva el fet que sigui l'estructura social, amb els seus valors i les seves normes, la que decideixi quina de les dues tindrà el predomini.

Després de la guerra a l'antiga Iugoslàvia, per exemple, i de l'esforç titànic que tots hem fet per a restablir la pau en aquest indret, hauríem de fer-nos algunes preguntes: ¿Podem garantir, sobre les bases que hem contribuït a crear, que aquest fet no es tornarà a repetir? ¿Podem afirmar que des d'ara el Poble Bosnià serà més respectuós, més tolerant, més solidari i menys egoista? ¿I que aquest respecte, tolerància i solidaritat els faran extensibles a les persones del món subdesenvolupat, pobre i exclòs? ¿Podem assegurar també que valors com l'amor, la comprensió, la llibertat, la democràcia i la justícia han destronat els de cobdícia, afany de possessió, agressivitat, violència i poder entre els bosnians? En definitiva, ens hauríem de preguntar: ¿En essència, ha canviat alguna cosa?

Quan empenem un projecte de cooperació o d'ajut hauríem de preguntar-

DES DE LA JUNTA...

Politeia serà el el nom que farem servir a partir d'ara per anomenar un nou afany de la Lliga: volem contribuir a difondre coneixements polítics bàsics.

Ho fem convençuts que d'aquesta manera remarcarem més el caràcter polític de la nostra organització i a la vegada farem un servei més a la ciutadania. A l'article de l'Antoni Bosch expliquem més abastament els continguts d'aquesta paraula-programa. La primera activitat ha estat el seminari: Val la pena preocupar-se per la política? Abans d'acabar aquest curs tenim la intenció d'haver realitzat una presentació de llibres i un debat d'actualitat política.

Volem destacar, també, que des de la Federació catalana d'ONG per al desenvolupament s'està redactant un Codi ètic que reflecteixi la voluntat de les organitzacions associades de mantenir alt el llistó de la independència, el caire no-lucratiu de les seves activitats, el treball majoritàriament voluntari dels seus membres, la democràcia interna com a norma bàsica de funcionament i el compromís ineludible per la transformació social que procuri unes relacions nord-sud més justes.

No cal dir que un cop redactat, en farem una bona difusió a fi de fomentar la transparència i el necessari control que la societat té dret a fer-nos de manera responsable.

nos si el que estem fent condueix a fomentar la modalitat de l'ésser o, pel contrari, a perpetuar la del tenir. És a nosaltres a qui correspon decidir, en última instància, quina de les dues modalitats volem conrear.

San Cristóbal de la Casas, Chiapas (México). Gener de 1997

* Pau G. Avellaneda és membre de la Lliga dels Drets dels Pobles en viatge per l'Amèrica Llatina

Servei de Documentació Internacional de la Lliga dels Drets dels Pobles.

De les novetats entrades recentment destaquem:

○ **DICCIONARIO DE LOS PUEBLOS DEL MUNDO**

De los ABADJ a los ZUWAWA; Amiram Gonen (Dir.)

ANAYA & Mario Muchnik, Madrid, 1996, 1111 pags.

Un llibre que ens permet examinar la infraestructura ètnica que queda oculta sota els canvis econòmics, socials i polítics. És essencial per a avaluar de forma intel·ligent les notícies i començar a ser més conscients de les cultures que els envolten.

○ **AFRICA DESDE 1800**

Roland Oliver y Anthony Atmore

Alianza Universidad, Madrid, 1997, 436 pags.

Per a comprendre els complexos processos que es desenvolupen en el continent africà i que surten tant sovint a primera plana dels mitjans de comunicació és necessari aprofundir en el seu passat, especialment en el més recent. Aquest llibre tracta de la història des del 1800, data en què l'interior del continent ja era conegut, però encara no s'havia iniciat el gran procés colonitzador que canviaria tan substancialment les relacions de poder i les estructures econòmiques.

○ **EL ORIENTE PROXIMO**

Dos mil años de historia, Bernard Lewis

CRITICA (Grijalbo- Mondatori), Barcelona, 1996, 434 pags.

El Pròxim Orient ha estat un escenari privilegiat de la història. Hi han nascut tres grans religions, així com nombroses civilitzacions, centre de poder civil i militar, etc. El llibre ens ofereix un panorama que abasta dos mil anys d'història, des de l'aparició del Cristianisme fins a la guerra del Golf...

○ **MOVIMIENTOS SOCIALES Y ALTERNATIVAS DE SOCIEDAD**

Imanol Zubero

EDICIONES HOAC, Madrid, 1996, 238 pags.

La principal aportació dels moviments socials a la tasca de la transformació de la realitat social és fonamentalment de caire cultural. Actualment no existeix cap possibilitat de engegar una pràctica emancipatòria significativa, si no és en base d'un previ treball de transformació cultural....

○ **IMMIGRANTS ESTRANGERS A L'ESCOLA**

Desigualtat social i diversitat cultural en l'educació, Francesc Carbonell i Paris

Fundació Serveis de Cultura Popular, Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1997, 158 pags.

Aquest llibre tracta d'un aspecte particular del gran dilema que s'estableix entre els habitants d'una fortalesa inexpugnable que ho tenen tot i els exclosos que pugnen per accedir-hi. Equilibri entre el rigor de l'anàlisi, la claretat d'idees i l'orientació per a l'acció...

○ **ECOLOGIA SOLIDARIA**

Fernando Mires, Susan George, Eduardo Galeano i altres

Editorial Trotta i Fundació Alfonso Comín, Madrid i Barcelona, 1996, 106 pags.

El llibre recull les ponències presentades al seminari "Ecología y subdesarrollo", organitzat per la Fundació Alfonso Comín l'any 1993. Totes coincideixen a reconèixer la importància de l'ecologia per a comprendre la situació desastrosa i amenaçadora que es viu al Sud.

○ **LA CONSPIRACION**

El trauma de la política árabe, Bassam Tibi

HERDER, Barcelona, 1996, 374 pags.

Aquest llibre explica els punts centrals de la manera de pensar i de les reaccions polítiques de la gent en el món àrab. Amb independència de la seva orientació política, la majoria dels àrabs estan convençuts que a l'exterior s'estan tramant permanentment conspiracions en contra d'ells... des de les creuades, fins a la guerra del Golf...

○ Vegeu també la secció "Un llibre, un autor" a l'última pàgina

QUÈ VOL DIR “POLITEIA”?

El Seminari de cultura política bàsica “Val la pena preocupar-se per la política?”, que ha tingut lloc el 19 i 26 d’abril, és la primera iniciativa de Politeia, programa de formació política bàsica de la Lliga dels Drets dels Pobles. El programa ha estat batejat amb aquest nom per les raons que exposa a continuació Antoni Bosch, soci de la Lliga i expert en Plató:

POLITEIA

“La nostra cultura Occidental, d’ençà dels seus orígens grecs, ha considerat la “convivència” entre els ciutadans com la clau de volta de les relacions humanes, les quals, si esdevenen autènticament harmonioses, fan de la ciutat una ciutat mesurada, on impera la justícia i no pas el poder interessat que cerca només el profit o benefici propi. Aquesta comunitat política -que bé prou sabem que els grecs anomenaven polis- era el fonament que permetia als seus integrants el ple desenvolupament i creixement individual i col·lectiu. Cert, però, que en les seves formes d’exercici de govern -una de les quals ens és coneguda i s’ha vulgaritzat sota el nom de democràcia (si bé la democràcia tal com políticament l’exercim nosaltres és molt més recent)- no arribaren a comprendre el valor de totes i cadascuna de les individualitats que componien el teixit ciutadà (ni les dones, ni els joves, ni els esclaus, ni els forasters residents en una polis podien exercir el dret ni tan sols de parlar en l’assemblea de la pròpia polis).

En el nostre present, també la convivència, aquella que porta a l’autèntica justícia, esdevé o hauria d’esdevenir el marc de les relacions humanes dins la ciutat i també en el marc de totes les polítiques nacionals i internacionals.

Aquesta convivència no pot néixer tan sols dels sentiments i dels desigs dels ciutadans. Cal, també, reflexionar i dialogar amb rigor i seriositat sobre allò que significa “construir la ciutat”: la política.

També foren els nostres progenitors grecs els qui batejaren amb el nom de politeia l’afany per dissenyar una ciutat equilibrada i justa, on viure-hi humanament fos possible i fos, alhora, una realitat ben palpable. Això no els dispensà d’hores de treball i de debat en comú, i fins i tot d’estones llargues de diàleg en cercles més restringits d’amics: on no hi ha convivència, no hi ha autèntica amistat i, per tant, cap realització plena de la

polis i de les relacions que en ella s’entretexeixen. Ací i allà s’enraonava d’allò que més convenia a la polis per fer-la més forta en aquests vincles de convivència. La politeia era, d’aquesta manera, l’acte i l’afany de participació ciutadana en la construcció d’una polis. Les lleis que hi neixien del debat i la discussió enraonats, no de les simples opinions, teixien tot el canemàs que feia possible dia a dia gaudir d’una ciutat cada vegada més justa.

Si ara la Lliga dels Drets dels Pobles vol endegar aquest espai de reflexió política -i li dona precisament el nom de politeia- és com a memòria i recepció d’una tradició que ens ha constituït lentament com a ciutadans lliures, amb la responsabilitat d’anar aprofundint en aquesta dimensió relacional de tot home i de tota dona del nostre present per tal de fer d’aquestes relacions humanes una autèntica xarxa de convivència harmònica i justa, la qual potencii el desplegament de la diversa personalitat de tots els nostres ciutadans i ciutadanes, no només tancats en el petit marc de la ciutat, sinó oberts a la comprensió i al treball de col·laboració envers tota la comunitat internacional, d’un món que és en definitiva, un “únic món”.

I tot això només és i serà possible amb un desig acomplert de coneixement de la realitat de les pluralitats polítiques que configuren el mapa de les relacions humanes del món present.

Politeia neix, doncs, amb les ganes de fer possible, primer de manera introductòria, aquest dret de poder participar en la construcció de la pròpia vida política, gràcies al coneixement i a l’aprofundiment del que va significar i significa ser un ciutadà necessàriament obert i integrat a aquest “únic món” en el qual es desenvolupa tota la polifacètica activitat humana i al qual tant hem d’aportar, sobretot si col·laborem no només en la construcció de la nostra ciutat, petita o gran, sinó en la construcció d’un “únic món”, radicalment més just i har-

moniós.

Politeia pretén, doncs, esdevenir inicialment un programa de formació política que permeti als seus participants crear aquest teixit de convivència pacífica entre els pobles de la terra.”

Antoni Bosch i Veciana,
en nom de la
Lliga dels Drets dels Pobles

BREUS

INAUGURACIÓ DEL TEATRE KAMERNI

Es preveu que el Kamerni Teatar de Sarajevo serà inaugurat la primera setmana de juny, segons fonts municipals. Aquest teatre va resultar molt malmès per la guerra i ha estat reconstruït amb el finançament de Sabadell Solidari (13 milions de ptes). L’acte comptarà amb la representació de l’obra “La lliçó” de Ionesco, a càrrec de la companyia del Teatre del Sol de Sabadell. Es preveu que hi assisteixin representants de les entitats de Sabadell per tal que sigui una inauguració ciutadana i no només institucional.

CONCURS DE REDACCIÓ

El passat 21 d’abril va finalitzar el termini de presentació de treballs per participar en el concurs de redacció “Què vol dir ser solidari?” que organitza cada any el grup de treball Xile de la Lliga. El veredict del jurat es farà públic durant la primera quinzena de maig, en què també tindrà lloc l’entrega de premis. Per primer any, hi haurà premis en dues categories: 1ª (adreçada a 5è i 6è de primària, 10-12 anys) i la B (per 1r i 2n d’ESO, 12-14 anys).

CODI ÈTIC

La Federació Catalana d’ONG per al Desenvolupament està elaborant un codi ètic, en què hi participen totes les ONGs que en formen part. Per fer extensiva la participació al major nombre d’ONGs, la Lliga ha convocat a les entitats de Sabadell i comarca que no pertanyen a la Federació per tal que transmetin la seva opinió.

LLENGUA I CULTURA AL PAÍS VALENCIÀ

“**S**i una veritat com que vostès i jo ens entenem quan parlem no és reconeguda social i políticament en un Estat de Dret és que en realitat no és tal Estat de Dret”.

L'escriptor valencià i guanyador del Premi Sant Joan de literatura catalana 1996, Josep Piera, va fer aquesta afirmació en la conferència “La situació de la llengua i la cultu-

ra catalanes al País Valencià”, el passat 9 d'abril. Piera va assegurar que des de Catalunya es pot fer molt en termes civils per aconseguir el reconeixement de la unitat de

la llengua catalana, fet que “és un repte que els polítics actuals haurien d'assumir”. Tot i assegurar que hi ha una situació conflictiva, l'escriptor va fer una valoració optimista de la situació del català al País Valencià, sobretot pels avenços en l'ensenyament i la literatura.

La presentació de l'escriptor valencià va anar a càrrec de l'escriptor sabadellenc, Antoni Dalmasas. L'acte el van organitzar els Amics del Bloc de Progrés Jaume I, l'Òmnium Cultural, el Casal d'Europa i la Lliga dels Drets dels Pobles.

Els escriptors Antoni Dalmasas i Josep Riera a l'acte que es va realitzar a l'auditori de la Caixa de Sabadell.

LA FALLA DE LA MEDITERRÀNIA

“**L**a Mediterrània és la falla més profunda de l'economia mundial, la zona de tensió màxima entre Nord i Sud i l'expressió més visible des del fracàs de totes les polítiques des de la 2a Guerra Mundial. Aquest desordre està destinat a agreujar-se en els propers anys”. Són paraules del professor d'història de la Universitat de la Sorbonne Nouvelle, Bernard Ravenel, en la conferència inaugural del Seminari sobre la Mediterrània que va tenir lloc a Ca l'Estruch del 24 de febrer al 7 de març.

Després d'oferir una visió paronòmica del desordre (conflicte Israel-Palestina, guerra civil no declarada

a Algèria, guerra de baixa intensitat a Egipte entre el poder i els islamistes, situació entre guerra i pau als Balcans pels acords de Dayton, tensió molt forta a Xipre entre Turquia i Grècia, desordres regionals als Balcans i a Itàlia (Padània), revoltes socials a Albània, Jordània, Marroc, augment espectacular de la ultradreta a França,...) Ravenel va afirmar: “La clau de lectura de tots aquests conflictes és el procés actiu de reorganització que està vivint el món mediterrani després de la guerra freda i la guerra del Golf, tenint com a eix de fons la globalització liberal de l'economia com a temptativa de resposta als problemes, que es tradueix en una nova divisió dels

països en inclosos i exclosos”.

El professor d'Història de la Sorbonne va apuntar com a causes principals del desordre mediterrani les diferències cada vegada més grans entre el nivell de vida dels països rics i els pobres i el fracàs del nacionalisme àrab per sortir de la situació postcolonial i el fracàs d'Europa per aplicar polítiques eficaces que ajudessin al Sud a sortir del subdesenvolupament.

Ravenel va afegir que la crisi ecològica i el deteriorament generalitzat de l'ecosistema de la Mediterrània pot provocar en els propers anys manca d'aigua potable al Sud, fet que ocasionarà problemes molt greus a la zona.

RETALLS DE PREMSA

AGRESSIONS A LA PREMSA

Cinc periodistes van ser assassinats el 1996 a l'Amèrica Llatina, segons l'informe anual de Reporters sense Fronteres, una ONG que defensa la llibertat de premsa al món. Tres d'aquests crims es van produir a Guatemala, un al Perú i l'altre a Colòmbia. L'informe sobre l'estat de la Llibertat d'Informació a l'Amèrica Llatina revela que en cap cas van ser detinguts els autors, cosa que posa de manifest que "les agressions contra periodistes gaudeixen generalment d'impunitat". Per a aquest organisme, tal circumstància suposa una de les amenaces contra la llibertat de premsa a l'Amèrica Llatina.

Aquesta organització denuncia que la llibertat d'informar, lluny de millorar, ha empitjorat en països com Guatemala, Colòmbia, Cuba i Mèxic. Assenyala també que els periodistes treballen sota pressions diverses, sovint violentes, de bandes paral·leles de policies corruptes, militars torturadors, grups guerrillers, narcotraficants i màfies, a vegades en connivència "amb poders polítics i econòmics".

EL PAÍS, 4 d'abril de 1997.

EL PREU JUST

Prop de 100 milions de persones del Tercer Món es dediquen al conreu del cafè. Tot i això, la venda d'aquesta matèria primera -la segona més important del món, després del petro-

li- no els proporciona els recursos suficients per cobrir les necessitats bàsiques. És només un exemple d'un problema de justícia, de manca d'unes relacions comercials igualitàries que permetin impulsar el desenvolupament de poblacions de països del Sud.

És el mateix problema que tenen els recolectors de cotó o els treballadors de tallers de confecció tèxtil, entre d'altres, repartits per països com Indonèsia, Tanzània, Bangladesh, Guatemala, Filipines, Ruanda, Sudan i un llarg etc. (...)

El preu internacional del cafè es decideix a la Borsa de Nova York i alguns països, com Ruanda o Etiòpia, depenen de la seva explotació en un 80%, per la qual cosa una baixada de preus com la del 1984 i 1992 (el 80%) els pot arruinar.

Un agricultor de Tanzània que treballi quatre hectàrees de cotó aconsegueix unes 1.500 ptes per la venda de la collita, un collita amb què una empresa europea pot elaborar prop de 300 texans.

A Bangladesh, un dels països més pobres del planeta, existeixen 1.500 indústries tèxtils. El 30% de les seves plantilles són nens menors de 13 anys que no cobren més de 20 ptes diàries per jornades de més de 12 hores. I són una petita part dels 200 milions de nens entre 4 i 15 anys que treballen a tot el món en condicions de quasi esclavitud, segons dades de l'Organització Internacional del Treball (OIT) (...)

La indústria tèxtil africana s'ha vist abocada a lluitar contra la importació de roba usada procedent d'Europa. A països com Zimbawe, la venda de roba de segona mà, procedent de presumptes campanyes d'ajuda al Tercer Món, suposa cada any l'acomiadament de milers de treballadors. (...)

EL PERIÓDICO,
30 de març de 1997.

UN LLIBRE, UN AUTOR

CHIAPAS

El despertar de la esperanza

"En su primera parte este libro cuenta la historia pasada y reciente de un pueblo, el mexicano. Narra la dramática historia del estado de Chiapas, de sus comunidades indígenas, de sus luchas campesinas y, sobre todo, intenta explicar el proceso vivido por el EZLN en sus tres años de pública existencia. Lo que en un principio sería un pequeño dossier para la solidaridad zapatista, se acabó convirtiendo en el actual material que tienes en las manos, el cual, sin más pretensiones, intenta contagiar de ilusión e inyectar una dosis de zapatismo en nuestras occidentales vidas."

"La segunda parte, recoge varios comunicados y mensajes del año 96, con los que el EZLN y especialmente el subcomandante Marcos se han dirigido tanto a la sociedad mexicana como a los distintos pueblos del mundo. Esta mezcla de poesía y política, de personajes tan ficticios como Durito y tan reales como Heriberto, definen mejor que nada la forma de actuar del Ejército Zapatista. Sus textos, son una de las armas más importantes con las que la insurgencia chiapaneca ha herido al Poder, un Poder que por su parte, aún no ha encontrado el arma para destruir los sueños y, como bien diría la dirigencia zapatista, mientras no la encuentre seguiremos soñando, es decir continuaremos triunfando."

Tercera Prensa- Hirugarren Prentsa, S.L., Donostia, 1997, 428 pags.

L'autor **LUIS CONDEARENA** (Gepetto), ens diu que la seva feina ha estat més aviat de coordinador: "Muchos de los párrafos y textos que vais a leer, son obra de distintas personas mexicanas, tanto periodistas como analistas políticos, que día a día viven y trabajan alrededor del conflicto chiapaneco. Su plasmación en estas páginas no pretende plagiar lo ya dicho, sino tratar de saltar la barrera de la distancia y los filtros informativos, intentando hacer llegar ideas y trabajos publicados ya en México"

LLIGA DELS DRETS DELS POBLES

Revista Papers

Edita: **LLIGA DELS DRETS DELS POBLES**

Direcció: Quilo Martínez

Consell de Redacció: Joan Casañas, Carles Cascón, Viçenç Creus, Núria Farell.

Imprimeix: Serafi, Indústria Gràfica Publicitària.

Amb la col·laboració de

Generalitat de Catalunya
Comissionat per a Actuacions Exteriors

La Lliga dels Drets dels Pobles és una Organització No Governamental reconeguda per les Nacions Unides i per la UNESCO. La Secció catalana té la seva seu a:

Sabadell: Ca l'Estruch, carrer Sant Isidre cantonada Lluís;

Granollers: Casal de Cultura Sant Francesc, carrer d'Espí i Grau, 1.

Telèfon i fax: 723 71 02 **Adreça Postal:** Apartat de Correus 2045, 08280 SABADELL